GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

BASİT USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN VERGİ REHBERİ

2009

ÜCRETSİZDİR

BASİT USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN VERGİ REHBERİ

2009

ÜCRETSİZDİR

Bu rehbere elektronik ortamda www.gib.gov.tr internet sayfasından ulaşabilirsiniz.

Ayrıntılı bilgi için
Diğer Kazançlar Müdürlüğü'nün (0312) 415 32 54-55-56-57
numaralı telefonlarına, beyanname verme döneminde
vergi dairelerinde hizmet veren Danışma Bürolarına,
Vergi İletişim Merkezi (VİMER) 444 0 189 telefon hattına
başvurabilirsiniz.

www.gib.gov.tr // **444 0 189**

Bu rehber,
halihazırda yürürlükte olan mevzuat hükümleri dikkate alınarak hazırlanmıştır.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı
Yayın No: 76
Ocak 2009

İÇİNDEKİLER

Giriş **5**
BASİT USULDE TİCARİ KAZANÇ **6**
Basit Usule Tabi Olmanın Genel Şartları 7
Basit Usule Tabi Olmanın Özel Şartları 7
Basit Usulden Yararlanamayacak Olanlar 8
Bakanlar Kurulu Kararları ile Gerçek Usule Alınan Mükellefler 9
Ortaklıklarda Basit Usule Tabi Olmanın Şartları 12
Basit Usulde Ticari Kazancın Tespiti 14
Basit Usulden Gerçek Usule Geçiş 16
Basit Usule Tabi Mükellefler İçin Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi Verilme Zamanı ve Nereye Verileceği 17
2008 Takvim Yılı Gelirlerine Uygulanacak Vergi Tarifesi 18
Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesinin (Beyana Tabi Geliri Sadece Basit Usulde Tespit Edilen Mükellefler için) Doldurulmasında Dikkat Edilecek Hususlar 18
Verginin Ne Zaman Ödeneceği 19
Verginin Nereye Ödeneceği 20
BASİT USULDE UYGULANACAK ESASLAR **21**
Basit Usule Tabi Mükelleflerde Belge Düzeni 21
Belge Düzenlenmesinde Uyulacak Esaslar 22
Ödeme Kaydedici Cihaz Kullanılması 22
Vergi Levhalarının Asılması ve Tasdiki 23
İktisadi Kıymetlerin Satışında Belge Düzenlenmesi 23
Belgelerin İptali 23
Muhafaza ve İbraz Yükümlülüğü 24
Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belge Düzenlediği veya Kullandığı Tespit Edilen Mükelleflerin Durumu 24
Basit Usule Tabi Mükelleflerin Yanında Çalışanların Durumu 24
Basit Usulde Katma Değer Vergisi Uygulaması 25
Basit Usulde Vergilendirilenlerin Özel Tüketim Vergisi Uygulaması 26
Basit Usulde Vergi Tevkifatı ve Geçici Vergi 26
İşyerinin Kira Olması Halinde Kira Ödemesi 26
Verginizi Ödeyebileceğiniz Anlaşmalı Bankalar 29

MİSYONUMUZ

Toplumsal refahın artırılmasına destek sağlamak üzere yeterli geliri adalet, tarafsızlık, verimlilik ilkeleri çerçevesinde toplamak, vergi sisteminin basitleştirilmesi ve uyumun artırılmasına katkıda bulunmak ve mükellefe kaliteli hizmet sunmaktır.

VİZYONUMUZ

Her türlü ekonomik yapı ve aktiviteyi geliştiren, kavrayan; güvenilir, etkin, şeffaf, küresel boyutta öncü ve örnek bir idare olmaktır.

TEMEL DEĞERLERİMİZ

Vizyonumuza ulaşırken, Gelir İdaresinin tüm çalışanlarının görevlerini yerine getirmede esas alacağı temel değerlerimiz şunlar olacaktır:

Güvenilirlik

Adalet

Tarafsızlık

Etkinlik (Hız, esneklik ve verimlilik)

Saydamlık

Sorumluluk Bilinci

Çözüm Odaklılık

Yetkinlik

Sürekli Gelişim

Katılımcılık

GİRİŞ

Bu broşürün hazırlanma amacı, basit usulde ticari kazanç elde eden mükelleflerimizin vergi ile ilgili ödevlerini yerine getirirken faydalanabilecekleri bir kaynak oluşturarak kendilerine yardımcı olmaktır.

Broşürde;

- Basit usulde vergilendirilmeye tabi olmanın şartları,
- Basit usulden yararlanabilecek ve yararlanamayacak olanlar,
- Bakanlar Kurulu Kararları ile gerçek usule alınan mükellefler,
- Basit usulde ticari kazancın tespiti,
- Basit usulden gerçek usule geçiş,
- Basit usule tabi mükelleflerde belge düzeni ve kayıtların tutulması,
- Basit usule tabi mükelleflerin yanında çalışanların durumu,
- Basit usulde katma değer vergisi uygulaması,
- Basit usulde vergi tevkifatı ve geçici vergi,
- Beyannamenin ne zaman ve nereye verileceği,
- Yıllık basit usul vergisi beyannamesinin doldurulmasında dikkat edilecek hususlar,
- Verginin ne zaman ve nereye ödeneceği

konuları ele alınmıştır.

BASİT USULDE TİCARİ KAZANÇ

Gelir vergisine tabi olan ticaret ve sanat erbabı kazancın tespit usulü bakımından ikiye ayrılmaktadır.

- Basit usulde gelir vergisine tabi olanlar,
- Gerçek usulde gelir vergisine tabi olanlar.

Basit usulde ticari kazanç; bir hesap dönemi içinde elde edilen hasılat ile giderler ve satılan malların alış bedelleri arasındaki müspet farktır.

Basit usulde vergilendirme kapsamında bulunan mükelleflere, gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerden farklı bir takım kolaylıklar sağlanmıştır. Basit usulde vergilendirmenin sağladığı bazı kolaylıklar şunlardır:

- Defter tutulmaz.
- Vergi tevkifatı yapılmaz ve muhtasar beyanname verilmez.
- Geçici vergi ödenmez.
- Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin teslim ve hizmetleri katma değer vergisinden istisnadır.
- Ticari kazancın tespitinde amortismana tabi iktisadi kıymet alışları ve satışları dikkate alınmaz.
- Alınan ve verilen belgelerin kayıtları mükelleflerin bağlı oldukları meslek odalarındaki bürolarda tutulmaktadır. Ancak, isteyen mükellefler kayıtlarını hiçbir yerden izin almadan kendileri tutabilecekleri gibi meslek mensuplarına da tutturabilirler.

● Basit Usule Tabi Olmanın Genel Şartları

1. Kendi işinde bilfiil çalışmak veya bulunmak, (işinde yardımcı işçi ve çırak kullanmak, seyahat, hastalık, ihtiyarlık, askerlik, tutukluluk ve hükümlülük gibi zaruri ayrılmalar dolayısıyla geçici olarak bilfiil işinin başında bulunmamak bu şartı bozmaz. Ölüm halinde, iş sahibinin dul eşi veya küçük çocukları namına işe devam olunduğu takdirde, bunların bilfiil işin başında bulunup bulunmamalarına bakılmaz.)

2. İşyeri mülkiyetinin iş sahibine ait olması halinde emsal kira bedeli, kiralanmış olması halinde yıllık kira bedelinin toplamının;

büyükşehir belediye sınırları içinde;

- 01.01.2008 tarihinden itibaren 3.900 TL

- 01.01.2009 tarihinden itibaren 4.300 TL

diğer yerlerde;

- 01.01.2008 tarihinden itibaren 2.700 TL

- 01.01.2009 tarihinden itibaren 3.000 TL'yi aşmaması*

3. Ticari, zirai veya mesleki faaliyetler dolayısıyla gerçek usulde gelir vergisine tabi olmamak.

● Basit Usule Tabi Olmanın Özel Şartları

1. Satın aldıkları malları olduğu gibi veya işledikten sonra satanların yıllık alımları tutarının;

- 01.01.2008 tarihinden itibaren 56.000 TL

- 01.01.2009 tarihinden itibaren 60.000 TL

veya yıllık satışları tutarının

* Bu yıl beyanname verecek olan mükelleflerimiz 01.01.2008 yılından itibaren geçerli olan tutarları esas alacaklardır.

- 01.01.2008 tarihinden itibaren 80.000 TL

- 01.01.2009 tarihinden itibaren 89.000 TL'yi aşmaması*

2. (1) numaralı bentte yazılı olanların dışındaki işlerle uğraşanların bir yıl içinde elde ettikleri gayri safi iş hâsılatının;

- 01.01.2008 tarihinden itibaren 27.000 TL

- 01.01.2009 tarihinden itibaren 30.000 TL'yi aşmaması*

3. (1) ve (2) numaralı bentlerde yazılı işlerin birlikte yapılması halinde, yıllık satış tutarı ile iş hasılatı toplamının;

- 01.01.2008 tarihinden itibaren 56.000 TL

- 01.01.2009 tarihinden itibaren 60.000 TL'yi aşmaması*

Milli Piyango bileti, akaryakıt, şeker ve bunlar gibi kâr hadleri emsallerine nazaran bariz şekilde düşük olarak tespit edilmiş bulunan emtia için, (1) ve (3) numaralı bentlerde yazılı hadler yerine ilgili Bakanlıkların görüşü alınmak suretiyle, Maliye Bakanlığı'nca belirlenecek alım satım hadleri uygulanır.

- **Basit Usulden Yararlanamayacak Olanlar**

1. Kollektif şirket ortakları ile komandit şirketlerin komandite ortakları,

2. İkrazat (ödünç para verme) işleriyle uğraşanlar,

3. Sarraflar ile kıymetli maden ve mücevherat alım satımı ile uğraşanlar,

4. Gelir Vergisi Kanunu`nun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında sayılan kişi ve kurumlara karşı inşaat ve onarma işini taahhüt edenler ile bu mükelleflere karşı derece derece taahhütte bulunanlar,

5. Sigorta prodüktörleri,

* Bu yıl beyanname verecek olan mükelleflerimiz 01.01.2008 yılından itibaren geçerli olan tutarları esas alacaklardır.

6. Her türlü ilan ve reklam işleriyle uğraşanlar veya bu işlere tavassut (aracılık) edenler,

7. Gayrimenkul ve gemi alım satımı ile uğraşanlar,

8. Tavassut (aracılık) işi yapanlar (dayıbaşılar hariç),

9. Maden işletmeleri, taş ve kireç ocakları, kum ve çakıl istihsal yerleri, tuğla ve kiremit harmanları işletenler,

10. Şehirlerarası yük ve yolcu taşımacılığı yapanlar ile treyler, çekici ve benzerlerinin sahip veya işleticileri, (Yapısı itibarıyla sürücüsünden başka on dört ve daha aşağı oturma yeri olan ve insan taşımaya mahsus motorlu kara taşıtları ile yolcu taşıyanlar hariç),

11. Maliye Bakanlığı'nca teklif edilen ve Bakanlar Kurulu'nca kararlaştırılan iş grupları, sektörler, il ve ilçeler, büyükşehir belediyeleri dahil olmak üzere il ve ilçelerin belediye sınırları (mücavir alanlar dahil), belediyelerin nüfusları, yöreler itibarıyla veya sabit bir işyerinde faaliyette bulunulup bulunulmadığına göre gerçek usulde vergilendirilmesi gerekli görülenler.

Bu yetkiye istinaden çıkarılan 8/5521 sayılı, 92/2683 sayılı ve 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları ile bir kısım mükellefler gerçek usulde vergilendirilme kapsamına alınmıştır.

● Bakanlar Kurulu Kararları (BKK) ile Gerçek Usulde Vergilendirilen Mükellefler

- 95/6430 Sayılı BKK İle Gerçek Usulde Vergilendirme Kapsamına Alınan Mükellefler

95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile büyükşehir belediyesi olan illerin (Erzurum, Diyarbakır, Sakarya ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisine alınan yerlerden, yeni bağlanan mahallelerle birlikte 2000 yılı genel nüfus sayımındaki nüfusu 30.000'den az olan yerler hariç) mücavir alan sınırları dahil olmak üzere

büyükşehir belediye sınırları içinde aşağıda belirtilen faaliyetleri yapan mükellefler, 01.05.1995 tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirilme kapsamına alınmıştır.

a) Her türlü emtia imalatı ile uğraşanlar,

b) Her türlü emtia alım-satımı ile uğraşanlar,

c) İnşaat ile ilgili her türlü işlerle uğraşanlar,

d) Motorlu taşıtların her türlü bakım ve onarım işleriyle uğraşanlar,

e) Lokanta ve benzeri hizmet işletmelerini işletenler,

f) Eğlence ve istirahat yerlerini işletenler.

Bu mükellefler, basit usulden yararlanmaya ilişkin genel ve özel şartları taşıyıp taşımadıklarına bakılmaksızın gerçek usulde vergilendirileceklerdir.

Ancak, Gelir Vergisi Kanunu'nda yer alan esnaf muaflığına ilişkin şartları topluca taşıyanlar, 95/6430 sayılı kararname kapsamına girmediklerinden, esnaf muaflığından yararlanabilmektedirler.

Bu kararın uygulanmasında, mükelleflerin faaliyette bulundukları yörelerin ekonomik özellikleri, işyerlerinin durumu ve iş hacimleri de dikkate alınmaktadır.

2004/8269 sayılı kararname ile yapılan değişiklik sonucu, 5216 sayılı Kanun ile büyükşehir belediye sınırları içine alınan yerlerden nüfusu 30.000'den az olan yerlerde yukarıda sayılan işlerle uğraşan mükellefler basit usulde vergilendirilmeye devam edeceklerdir.

Diğer yandan, büyükşehir belediye sınırları içinde talebe bağlı olarak alınan köylerin bir ilçe veya ilk kademe belediyesine katılımıyla 30.000'den az nüfuslu olan bu yerlerin nüfusunun 30.000'in üzerine çıkması halinde, bu yerlerde 95/6430 sayılı kararnamede belirtilen faaliyetlerde bulunan ve basit usulde vergilendirilen mükellefler basit usule tabi olmanın şartlarını

kaybederler. Bu mükellefler izleyen takvim yılı başından itibaren gerçek usulde vergilendirilirler.

- **8/5521 Sayılı BKK İle Gerçek Usulde Vergilendirme Kapsamına Alınan Mükellefler**

Zirai mahsul satın alarak bu mahsulleri kısmen veya tamamen tüketici dışında kalanlara satan ticaret erbabı 8/5521 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 01.01.1983 tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirme kapsamına alınmışlardır.

Canlı hayvan alım-satımı faaliyeti anılan Kararname kapsamında değerlendirildiğinden, bu şekilde faaliyette bulunan mükellefler gerçek usulde vergilendirilecektir.

Zirai mahsulün toptancı hallerinden veya ticari faaliyette bulunan sebze komisyoncularından sonraki teslim aşamaları 8/5521 sayılı kararname kapsamında kalmamaktadır.

- **92/2683 Sayılı Kararname İle Gerçek Usulde Vergilendirme Kapsamına Alınan Mükellefler**

Her türlü televizyon, video, radyo, teyp, müzik seti, disk-çalar, kamera, bilgisayar, soğutucu, çamaşır ve bulaşık makinesi, elektrikli süpürge, elektronik müzik aletleri, elektrikli dikiş makinesi ile elektrikle çalışan benzeri eşyaların alım-satımı ve üretimi ile uğraşan mükellefler 92/2683 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile gerçek usulde vergilendirme kapsamına alınmışlardır.

Kararnamede yazılı malların yanında, diğer mal ve hizmetleri satan mükellefler de gerçek usulde vergilendirilmektedir.

Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen elektrikle çalışan benzeri eşyalar ibaresinden, doğrudan elektrik enerjisiyle çalışan veya elektrikle şarj edildikten sonra çalışan emtianın anlaşılması gerekmektedir.

Bu Kararnamede belirtilen emtianın alım-satımı yoluyla ticaretinin yapılmasında, eski, yeni veya kullanılmış olma ayrımına gidilmeksizin, kararnamede yer alan emtiaların ticaretini yapanlar ile belirtilen işlerle uğraşan bütün mükellefler girmektedir.

Örnek:

Denizli ilinde ikinci el cep telefonu alım-satımı faaliyetinde bulunan Bay (D) nin bu faaliyeti, 92/2683 sayılı Kararname kapsamında kaldığından bu mükellef gerçek usulde vergilendirilecektir.

Basit usule tabi olma şartlarından herhangi birini takvim yılı içinde kaybedenler ertesi takvim yılı başından itibaren gerçek usulde vergilendirilirler.

Örnek:

Niğde ilinde öteden beri bakkallık faaliyetinde bulunan ve basit usulde vergilendirilen Bay (A)nin bu faaliyeti dolayısı ile;

01.01.2008 – 31.12.2008 tarihleri arasında yapmış olduğu alımlarının tutarı 50.000 TL'dir. Mükellefin işyeri kira tutarı ise 01.01.2008 tarihi itibarıyla 2.500 TL'dir.

2008 yılı içerisinde yıllık alım haddi 56.000 TL, kira bedeli ise 2.700 TL'dir.

Bay (A) yıllık alım haddi 56.000 TL tutarını ve yıllık kira bedeli 2.700 TL sınırını aşmadığından 2009 döneminde de basit usulde vergilendirilmeye devam edecektir.

- **Ortaklıklarda Basit Usule Tabi Olmanın Şartları**

Ortaklıkların basit usule tabi olup olmadığının tespitinde, iş hacmi ölçüleri ile yıllık kira bedelleri toplu olarak dikkate alınır.

Adi ortaklık halinde çalışanların aynı zamanda şahsi bir işle de uğraşmaları durumunda; şahsi işine ait olanlara, ortaklıklardan payına düşen kısım ilave edilerek basit usule tabi olmanın genel ve özel şartlarında sayılan ölçülerin aşılıp aşılmadığı belirlenir ve mükellefin basit usulde mi yoksa gerçek usulde mi vergilendirileceği tespit edilir.

Bir mükellefin birden fazla ortaklıkta hissesinin bulunması durumunda, ortaklıklardaki paylarına düşen işyeri kirası ve iş hacmi ölçüleri tek tek toplanır ve böylece basit usulden yararlanabilme şartlarının aşılıp aşılmadığı tespit edilir.

Ortaklıklarda, ortakların birinin gerçek usule tabi olması diğer ortakları da gerçek usule tabi hale getirir.

Aynı işte ortak olarak çalışanlar hakkında,
Gelir Vergisi Kanunu'nda belirtilen yıllık kira bedeli ve
iş hacmi ölçüleri toplu olarak değerlendirilir.

Örnek:

Bursa'da Bay (A) ile Bay (B) bir adi ortaklık kurmuşlardır. Bay (A) nın hissesi %50, Bay (B) nin hissesi %50'dir. Ortaklığa ait işyeri kira tutarı 01.01.2008 tarihi itibarıyla 2.500 TL olup, 2008 yılındaki alışları 56.000 TL, satışları ise 65.000 TL dir.

Ayrıca Bay (A) nın şahsi faaliyetine ait işletmesinden dolayı 2.000 TL kira ödemesi, 30.000 TL mal alışı bulunmaktadır.

Bay (A) nın ortaklıktan payına 1.250 TL kira düşmektedir. Kendi işyerinin yıllık kirası 2.000 TL olup ikisinin toplamı 3.250 TL olduğundan yıllık kira tutarı bakımından basit usulün şartlarına haizdir. Diğer taraftan, Bay (A) nın payına ortaklık alışlarından 28.000 TL düşmekte olup, kendi

şahsi işletmesindeki alışları olan 30.000 TL ile toplandığında, toplam alış bedeli 58.000 TL olduğundan 2008 yılı için belirlenen 56.000 TL lik haddi aşmaktadır.

Buna göre, Bay (A), 31.12.2008 tarihi itibarıyla basit usule tabi olmanın şartlarını kaybettiğinden, 2009 vergilendirme döneminden itibaren gerçek usulde vergilendirilecektir.

Ortaklığın devam etmesi halinde, Bay (B) nin kazancı da, ortağının kazancı gerçek usulden vergilendirildiğinden, hadleri aşıp aşmadığına bakılmaksızın 2009 yılından itibaren gerçek usulden vergilendirilecektir.

Adi ortaklıklarda ortaklardan birinin gerçek usulde vergilendirilmesi durumunda diğer ortaklar da gerçek usulde vergilendirilirler.

- **Basit Usulde Ticari Kazancın Tespiti**

Basit usulde ticari kazanç, bir hesap dönemi içinde elde edilen hasılat ile giderler ve satılan malların alış bedelleri arasındaki müspet farktır. Bu fark, faaliyetle ilgili olarak alınması ve verilmesi mecburi olan alış ve giderler ve hâsılatlara ilişkin belgelerde yazılı tutarlara göre hesaplanacaktır.

Kazancın bu şekilde tespiti sırasında emtia ticareti ile uğraşanlarca;

- Hesap dönemi sonundaki emtia mevcudunun değeri hâsılata,

- Hesap dönemi başındaki emtia mevcudunun değeri giderlere

ilave edilecektir.

Ancak, kullanılan sabit kıymetler gider yazılmayacak ve üzerlerinden amortisman hesaplanmayacaktır. Kazancı basit usulde tespit edilen mükelleflerin defter tutma yükümlülükleri bulunmamaktadır. Bu mükellef-

ler, kazancın tespiti ve Vergi Usul Kanununun defter tutma hükümleri hariç, bildirme, vesikalar, muhafaza, ibraz, diğer ödevler, ceza hükümleri ile bu Kanun ve diğer kanunlarda yer alan ikinci sınıf tüccarlar hakkındaki hükümlere tabidirler.

Örnek: Kars ilinde bakkallık faaliyetinde bulunan ve basit usulde vergilendirilen Bay (E)'nin işletme hesabı özeti aşağıdaki gibidir:

Dönem başı mal mevcudu	8.000 TL
Dönem içi alışlar	22.000 TL
Giderler	5.000 TL
Dönem hasılatı	45.000 TL
Dönem sonu mal mevcudu	7.000 TL

(Dönem hasılatı + Dönem sonu mal mevcudu) – (Dönem başı mal mevcudu + Dönem içi alışlar + Giderler)= Kar/ Zarar

(45.000 + 7.000) – (8.000 + 22.000 + 5.000) = 17.000 TL

2008 yılında 17.000 TL kar elde etmiştir. Bu mükellef yıl içinde 3.600 TL Bağ-Kur primi ödemiştir.

Mükellefin beyanı aşağıdaki gibi olacaktır.

Ticari Kazanç	17.000 TL
Bağ-Kur Primi	3.600 TL
Kalan (17.000 TL - 3.600 TL)	13.400 TL
Vergiye Tabi Gelir (Matrah)	13.400 TL
Hesaplanan Gelir Vergisi	2.290 TL
Ödenecek Gelir Vergisi	2.290 TL

Yapılan denetimlerde basit usulde vergilendirilen mükelleflerden sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenledikleri veya kullandıkları tespit edilenler basit usulden yararlanamazlar.
Bu hususun kendilerine tebliğ tarihini takip eden aybaşından itibaren işletme hesabı esasına göre defter tutmak kaydı ile gerçek usulde vergilendirilirler.

● Basit Usulden Gerçek Usule Geçiş

Basit usule tabi olmanın genel ve özel şartlarından herhangi birini takvim yılı içinde kaybedenler, ertesi takvim yılı başından itibaren gerçek usulde vergilendirileceklerdir.

Basit usulün şartlarına haiz olanlardan, bu usulden yararlanmak istemediklerini yazı ile bildirenler bu talepleri doğrultusunda takip eden ay başından veya izleyen takvim yılı başından, yeni işe başlayanlar ise işe başlama tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirilirler.

Herhangi bir şekilde gerçek usulde vergilendirilecek olanlar ve gerçek usulde vergilendirilen mükellefler, bir daha hiçbir şekilde basit usulden yararlanamazlar. Daha önce gerçek usulde vergilendirilmekte iken işini terk eden mükellefler bu tarihten sonra işe başlamaları halinde yine gerçek usulde vergilendirileceklerdir.

Gerçek usulde vergilendirilen kişilerin aynı türden iş yapan eş ve çocukları da bu faaliyetleri nedeni ile basit usulden yararlanamazlar.

Örnek:

Malatya ilinde öteden beri meyve-sebze alım-satımı faaliyetinde bulunan ve basit usulde vergilendirilen Bay (A)nin bu faaliyeti dolayısı ile;

01.01.2008 – 31.12.2008 tarihleri arasında yapmış olduğu alımlarının tutarı 58.000 TL'dir. Mükellefin işyeri kira tutarı ise 01.01.2008 tarihi itibarıyla 2.100 TL'dir.

2008 yılı için belirlenen yıllık alım haddi 56.000 TL, kira bedeli ise 2.700 TL'dir.

Yıllık kira bedeli kanuni sınırı aşmadığı halde, yıllık alım haddi 56.000 tutarını aştığından Bay (A) 01.01.2009 tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirilecektir.

Ayrıca, Bay (A) ilerleyen yıllarda da tekrar basit usule tabi olamayacaktır.

Örnek:

Osmaniye ili sınırları içinde öteden beri meyve – sebze alım satımı faaliyetinde bulunan ve gerçek usulde vergilendirilen Bay (A), bu faaliyetini 2003 yılında terk etmiştir. Bu mükellef, herhangi bir faaliyeti nedeniyle yeniden mükellefiyet tesis ettirmesi halinde, G.V.K.`nun 46 ncı maddesinin son fıkrasında yer alan, "herhangi bir şekilde gerçek usulde vergilendirilecek olanlar ve gerçek usulde vergilendirilen mükellefler bir daha hiçbir şekilde basit usulden yararlanamazlar" hükmü uyarınca basit usulden yararlanamayacağından, gerçek usulde vergilendirilecektir.

- **Basit Usule Tabi Mükellefler İçin Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi Verilme Zamanı ve Nereye Verileceği**

➢ Gelirin sadece basit usulde tespit edilen ticari kazançlardan ibaret olması halinde, 2008 yılı kazançlarına ilişkin beyanname 2009 yılı ŞUBAT ayının başından yirmibeşinci günü akşamına kadar verilecektir.

➢ Basit usulde tespit edilen ticari kazanç yanında beyana tabi başka bir gelir unsurunun bulunması halinde, yıllık beyanname 2009 yılı MART ayının başından yirmibeşinci günü akşamına kadar verilecektir.

➢ Beyanname, kayıtlı bulunulan vergi dairesine verilecektir.

➢ Beyanname elden verilebileceği gibi posta ile de gönderilebilecektir.

➢ Beyanname taahhütlü olarak posta ile gönderildiğinde, postaya veriliş tarihi beyannamenin verildiği tarih olarak kabul edilecektir.

➢ Beyanname normal (adi) posta ile gönderilirse, vergi dairesine ulaştığı tarih beyannamenin verildiği tarih olarak kabul edilecektir.

➢ Tam otomasyona geçen vergi dairesi mükellefleri beyannamelerini, elektronik beyanname gönderme aracılık yetkisi almış olan, basit usul mükelleflerinin bağlı olduğu meslek odaları veya 3568 sayılı Kanun uyarınca yetki almış olup bağımsız çalışan Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirler aracılığı ile elektronik ortamda gönderebilirler.

Beyannamenizi posta yoluyla göndereceksenız
taahhütlü olmasını tercih ediniz!

● 2008 Takvim Yılı Gelirlerine Uygulanacak Vergi Tarifesi

7.800 TL'ye kadar	% 15
19.800 TL'nin 7.800 TL'si için 1.170 TL, fazlası	% 20
44.700 TL'nin 19.800 TL'si için 3.570 TL, fazlası	% 27
44.700 TL'den fazlasının 44.700 TL'si için 10.293 TL, fazlası	% 35

● Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesinin (Beyana Tabi Geliri Sadece Basit Usulde Tespit Edilen Mükellefler için) Doldurulmasında Dikkat Edilecek Hususlar

➢ Beyanname bir örnek doldurulacaktır. Fotokopi ile çoğaltılan beyannameler kesinlikle kullanılmayacaktır.

➢ Mavi veya siyah tükenmez kalem kullanılarak BÜYÜK MATBAA HARFLERİ ile doldurulacaktır.

➢ Kurşun kalem kesinlikle kullanılmayacaktır.

➢ Silinti ve kazıntı yapılmayacak, beyanname katlanmayacak ve buruşturulmayacak, okunaklı düzenlemeye özen gösterilecektir.

➢ Rakamlar arasına herhangi bir işaret konulmayacaktır. BİLGİLER İLGİLİ ALANA SIĞDIĞI KADAR YAZILACAKTIR.

➢ Sayısal ifadeler romen rakamı ile yazılmayacaktır.

➢ Alfabetik karakterler sola, sayısal karakterler sağa yanaşık olarak yazılacaktır.

➢ Kelimeler arasında bir karakter boşluk bırakılacaktır.

➢ Noktalama işaretinden sonra boşluk bırakılmayacaktır.

- **Verginin Ne Zaman Ödeneceği**

a) Şubat ayı içerisinde verilecek beyannameler üzerinden hesaplanan gelir vergisi Şubat ve Haziran aylarının son günü dahil olmak üzere, iki eşit taksitte ödenecektir.

b) Basit usulde tespit edilen ticari kazanç yanında beyana tabi başka bir gelir unsurunun bulunması halinde Mart ayı içerisinde verilecek beyannameler üzerinden hesaplanan gelir vergisi Mart ve Temmuz aylarının son günü dahil olmak üzere, iki eşit taksitte ödenecektir.

Örnek:

Bolu ilinde kuaförlük faaliyetinde bulunan ve basit usulde vergilendirilen Bayan (A) nın bu geliri dolayısı ile elde ettiği Ticari Kar 18.000 TL'dir. Aynı zamanda tevkifat suretiyle vergilendirilen işyeri kira geliri de 23.000 TL'dir.

Basit usulde vergilendirilen ticari faaliyet kazancı ile işyeri kira geliri tutarının toplamı 19.800 TL beyan sınırını aştığından işyeri kira geliri beyannameye dahil edilecektir.

Bayan (A)'nın geliri sadece basit usulde tespit edilen ticarî kazançlardan ibaret olsaydı bu faaliyetlerinden doğan gelirlerini 1 Şubat - 25 Şubat 2009 tarihleri arasında beyan edecekti.

Ancak, basit usulde ticari kazancı yanında beyanı gereken gayrimenkul kira geliri de bulunduğundan Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi 1 Mart-25 Mart 2009 tarihleri arasında verilecektir.

- **Verginin Nereye Ödeneceği**

Vergi;

1) Vergi tahsiline yetkili olan banka şubelerine*

2) Bağlı bulunulan vergi dairesine,

3) Bağlı bulunulan vergi dairesinin belediye sınırları dışındaki herhangi bir vergi dairesine

ödenebilir.

BASİT USULDE UYGULANACAK ESASLAR

- **Basit Usule Tabi Mükelleflerde Belge Düzeni**

- Kullanılacak Belgeler

Basit usulde vergilendirilen mükellefler, hasılatları ile ilgili olarak Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre fatura, perakende satış vesikaları ve ilgili mevzuatta sayılan diğer belgeleri düzenlemek ve kullanmak zorundadırlar.

- Belge Temini

➢ Basit usule tabi mükelleflerin kullandıkları belgeler ve zarflar sadece Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) tarafından bastırılmaktadır.

* İlgili tablo bu rehberin sonunda yer almaktadır.

➢ Bu mükelleflerin kayıtları ister odalar bünyesinde oluşturulan muhasebe bürolarında tutulsun, ister kendileri tarafından tutulsun, kullanılacak belgeler bağlı oldukları oda veya birlikten temin edecektir.

Mükelleflerin bulunduğu yerde bağlı oldukları oda veya birlik yoksa veya bulunduğu yerde bağlı olacağı oda veya birlik kurulmamış ise; en yakın oda veya birliğe veya karma odaya kayıt yaptıracaktır. Belgelerini de kayıt yaptırdığı bu odadan temin edeceklerdir.

➢ Basit usulde vergilendirme kapsamında bulunup, meslek odalarına üye kayıtları yapılamayan, traktörle nakliyecilik yapanlar, hususi oto ile ticari faaliyette bulunanlar, biçerdöver işletmecileri ile inşaat ustaları gibi mükellefler, kullanacakları belgeleri ikinci sınıf tüccarların tabi oldukları esaslar çerçevesinde (anlaşmalı matbaalara bastırmak veya noterlere tasdik ettirmek suretiyle) temin edebilmektedirler. Anılan mükellefler, dilekleri takdirde kullanacakları belgeleri faaliyette bulundukları yerdeki herhangi bir oda veya birlikten de temin edebilmektedirler.

- Kayıtların Tutulması

➢ Basit usule tabi mükelleflerin kayıtları, bağlı oldukları oda veya birlikler bünyesinde kurulan muhasebe bürolarında tutulmaktadır. Bu bürolarda 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış yeterli sayıda meslek mensubunun çalıştırılması zorunludur.

➢ İsteyen mükellefler, kayıtlarını hiçbir izne gerek olmadan kendileri de tutabilmektedir. Bu takdirde, vergilendirme ile ilgili ödevlerin tamamı kendilerince yerine getirilecektir. İsteyen mükellefler ise kayıtlarını S.M., S.M.M.M. gibi meslek mensuplarına da tutturabilirler.

➢ Mükellefler, satış ve hizmetleri için düzenledikleri hasılat belgelerini bir zarfta, faaliyetleri ile ilgili olarak mal ve hizmet alışları ile giderleri için aldıkları gider belgelerini başka bir zarfta toplayıp saklayacaklardır. Kayıtları odalarda tutulan mükellefler ise her aya ait zarfları izleyen ayın 10'una kadar kaydının tutulduğu büroya teslim edeceklerdir.

➢ Mükelleflerden zarf içinde alınan belgeler bürolarda işletme hesabı defterinin gelir ve gider sayfalarındaki işlem başlıkları esas alınarak bilgisayar ortamına aktarılacaktır. Bu belgeler cari yıl sonuna kadar bürolarda saklanacaktır.

● Belge Düzenlenmesinde Uyulacak Esaslar

Basit usulde vergilendirilen mükellefler ikinci sınıf tüccarların tabi olduğu usul ve esaslar dahilinde belge düzenlemek durumundadırlar.

Ancak; Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesindeki yetkiye istinaden, basit usulde vergilendirilen mükelleflerin yeni düzenlemeye intibak edebilmeleri ve gerekli hazırlıkları yapabilmeleri için;

- Belge vermedikleri günlük hasılatları için gün sonunda tek bir fatura düzenlemeleri,

- Düzenlenen faturanın alıcıya ilişkin bilgiler yerine "..... tarihli toplam hasılat" ibaresinin yazılması,

şeklinde kolaylık sağlanmış ve konuya ilişkin açıklamalar 215 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yapılmıştır.

Söz konusu uygulama aynı usul ve esaslar dahilinde 270 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 31.12.2009 tarihine kadar uzatılmıştır. Bu imkandan yararlanmak isteyen mükellefler, müşterilerinin istemeleri halinde fatura veya perakende satış vesikası (dolmuş işletenler hariç) vermek zorundadırlar.

● Ödeme Kaydedici Cihaz Kullanılması

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerden isteyenler ödeme kaydedici cihaz kullanabileceklerdir.

● Vergi Levhalarının Asılması ve Tasdiki

Basit usulde vergilendirilen mükellefler her yıl Mayıs ayının son gününe kadar vergi tarhına esas olan kazanç tutarları ile bunlara isabet eden vergi miktarlarını gösteren levhayı iş yerlerine iş sahipleri ile mükellefler tarafından kolayca okunup görünecek şekilde asmak zorundadırlar.

Mükellefler vergi levhalarını, defterlerini tutmak üzere sözleşme düzenledikleri veya işletmelerde bağımlı olarak çalışan ve 3568 Sayılı Kanuna göre yetki almış serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya beyannamelerini tasdik eden yeminli mali müşavirlere de tasdik ettirebilirler.

● İktisadi Kıymetlerin Satışında Belge Düzenlenmesi

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin taşıt ve diğer sabit kıymetlerini satmaları dolayısıyla fatura düzenleme yükümlülükleri bulunmamaktadır. Bu mükelleflerce yapılan taşıt satışlarının noter satış sözleşmesi ile, diğer sabit kıymet satışlarının ise gider pusulası düzenlenerek tevsik edilmesi mümkündür.

● Belgelerin İptali

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerden işlerini terk edenlerin kullanmadıkları belgelerin iptal işlemleri, belgeleri veren oda veya birliklerce yapılmaktadır. Belgelerini anlaşmalı matbaalara bastırmak veya noterlere tasdik ettirmek suretiyle temin eden mükelleflerin belgelerinin iptali, vergi dairelerince yapılmaktadır.

İşini terk edenlerden, söz konusu belgeleri ibraz edemeyenler ile eksik belge ibraz edenler veya belgelerini kaybettiğini bildiren mükelleflerin durumu, belgeyi veren oda veya birliklerce düzenlenen tutanak ile tespit edilecektir. Bu mükellefler hakkında ikinci sınıf mükelleflerde olduğu gibi bir taraftan usulsüzlük cezası kesilirken, diğer taraftan dönem vergi matrahlarının tespiti için takdir komisyonuna sevk edilir.

- **Muhafaza ve İbraz Yükümlülüğü**

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin, bir takvim yılı içinde aldıkları mallara ve hizmetlere ait alış belgeleri ve yaptıkları giderler ile hasılat belgeleri kayıtlarının tutulduğu bürolarda muhafaza edilecektir. Cari takvim yılına ilişkin belgelerin ibrazı da bu bürolardan talep edilecektir.

Cari takvim yılı kayıtlarının tutulması ve vergilendirmeyle ilgili tüm ödevler bürolarca yerine getirilecektir. Yıllık beyannamenin verilmesinden sonra o yıla ilişkin belgeler muhafaza edilmek üzere mükellefe teslim edilecektir. Teslim alınan belgeler, ilgili bulundukları yılı takip eden takvim yılı başından başlayarak 5 yıl süre ile mükelleflerce muhafaza edilecektir.

- **Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belge Düzenlediği veya Kullandığı Tespit Edilen Mükelleflerin Durumu**

Basit usule tabi ticaret erbabından, sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenlediği veya kullandığı tespit edilenler, bu hususun kendilerine tebliğ edildiği tarihi takip eden aybaşından itibaren ikinci sınıf tüccarlara ilişkin hükümlere tabi olurlar.

- **Basit Usule Tabi Mükelleflerin Yanında Çalışanların Durumu**

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin kendi işyerlerinde bilfiil çalışmaları veya bulunmaları şarttır. Ancak, bu mükelleflerin işlerinde yardımcı işçi çalıştırmaları veya çırak kullanmaları bu şartı bozmayacaktır.

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin yanında çalışan kişiler diğer ücretli olarak vergilendirilecektir. Diğer ücret kapsamında vergilendirilenler vergi karnesi almaya mecbur olduklarından, kazançları basit usulde vergilendirilen ticaret erbabının yanında çalışanların vergi karnesi almalarını ve karnelerinde yazılı vergilerini ödemelerini temin etme yükümlülüğü bulunmaktadır.

● Basit Usulde Katma Değer Vergisi Uygulaması

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin teslim ve hizmetleri katma değer vergisinden istisna tutulmuş olup KDV beyannamesi vermeyeceklerdir. Buna göre;

➢ Basit usulde vergilendirilen mükellefler, mal teslimleri ve hizmet ifalarında katma değer vergisi hesaplamayacaklar, bunlardan mal ve hizmet alan mükellefler de katma değer vergisi indirimi yapmayacaklardır.

➢ Gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerden mal ve hizmet satın alan basit usulde vergilendirilen mükellefler, ödedikleri katma değer vergisini gider veya maliyet olarak dikkate alacaklardır.

Ancak, basit usulde vergilendirildikleri ve işlemleri katma değer vergisinden istisna olduğu halde düzenledikleri belgelerde katma değer vergisi gösteren veya "KDV dahildir" mealinde bir şerhe yer veren mükellefler, bu belgelerde gösterilen katma değer vergisini takip eden ayın yirmidördüncü günü akşamına kadar beyan edip, yirmialtıncı günü akşamına kadar ödemek zorundadırlar.

Ayrıca istisnadan vazgeçmek isteyen basit usul mükellefler, ilgili vergi dairesine yazılı başvuruda bulunarak gerçek usulde katma değer vergisi mükellefi olmayı talep edebilirler. Bu şekilde mükellef olanlar üç yıl geçmedikçe mükellefiyetten çıkamazlar. Basit usule tabi olduğu için işlemleri katma değer vergisinden müstesna olan mükelleflerin istisnadan vazgeçmeleri halinde, gerçek usulde katma değer vergisi mükellefiyetinin gerektirdiği defter tutma, belge düzenleme ve beyanname verme ödevlerini yerine getirmeleri gerekmektedir.

- **Basit Usulde Vergilendirilenlerin Özel Tüketim Vergisi Uygulaması**

ÖTV Kanununa ekli;

- (I) sayılı listedeki malların ithalatçısı veya imalatçılarının,
- (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tabi olanları ilk iktisap kapsamında teslim edenlerin,
- (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tabi olmayan mallar ile (III) ve (IV) sayılı listelerde yer alan malların imalatçılarının,

basit usule tabi olmanın şartlarını taşımaları nedeniyle gelir vergisi yönünden basit usulde vergilendirilen mükellef olması, bunların ÖTV mükellefi olarak 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununda belirtilen sürelerde ÖTV beyan edip ödemelerini etkilememektedir.

- **Basit Usulde Vergi Tevkifatı ve Geçici Vergi**

➢ Gelir Vergisi Kanunu'nun 94 üncü maddesinde, yaptıkları ödemelerden vergi tevkif edecekler arasında basit usulde vergilendirilen mükellefler sayılmamıştır. Bu nedenle, bu mükellefler yaptıkları ödemeler üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapmayacaklar ve muhtasar beyanname vermeyeceklerdir.

➢ Diğer taraftan basit usulde vergilendirilen mükellefler geçici vergi ödemeyeceğinden buna ilişkin beyanname vermeyecekler ve bildirimde bulunmayacaklardır.

- **İşyerinin Kira Olması Halinde Kira Ödemesi**

Bakanlığımıza verilen yetkiye istinaden, işyerlerinde, işyeri kiralamalarında miktar sınırlaması olmaksızın kira ödemelerinin 01.11.2008 tarihinden itibaren banka veya Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen belgelerle tevsik edilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

İşyeri kirasının, müşteriden alınan çek ile ödemesinin yapılması durumunda çekin elden kiralayan kişiye ciro edilmesi ve bu kişinin bankadan çeki tahsil etmesi ile tevsik şartı yerine getirilmiş sayılır.

Banka veya Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü aracı kılınmak suretiyle, para yatırma veya havale, çek veya kredi kartı gibi araçlar kullanılmak suretiyle yapılan tahsilat ve ödemeler karşılığında dekont veya hesap bildirim cetvelleri düzenlendiğinden bu belgeler tevsik edici belge kabul edilecektir. Bankaların internet şubeleri üzerinden yapılan ödeme ve tahsilatlar da aynı kapsamdadır.

01.11.2008 tarihinden itibaren getirilen zorunluluklara uymayanlara kesilecek ceza, kazancı basit usulde tespit edilenler hakkında o yıl için belirlenen özel usulsüzlük cezası miktarından az olmamak üzere her bir işlem için bu işleme konu tutarın %5'idir. Bu ceza kiracı ve kiralayana ayrı ayrı uygulanır.

VERGİNİZİ ÖDEYEBİLECEĞİNİZ ANLAŞMALI BANKALAR
T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş.
TÜRKİYE HALK BANKASI A.Ş.
TÜRKİYE İŞ BANKASI A.Ş.
YAPI KREDİ BANKASI A.Ş.
AKBANK T.A.Ş.
TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI T.A.O.
TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A.Ş.
ŞEKERBANK T.A.Ş.
FORTİSBANK A.Ş.
TÜRK EKONOMİ BANKASI A.Ş
FİNANSBANK A.Ş.
DENİZBANK A.Ş.
ANADOLUBANK A.Ş.
TEKSTİLBANK A.Ş.
HSBC BANK A.Ş.
ING BANK A.Ş.
ALTERNATİFBANK A.Ş.
EUROBANK TEKFEN A.Ş.
TURKISHBANK A.Ş.
TÜRKİYE FİNANS KATILIM BANKASI A.Ş.
ASYA KATILIM BANKASI A.Ş.
ALBARAKA TÜRK KATILIM BANKASI A.Ş.
KUVEYT TÜRK KATILIM BANKASI A.Ş.
CITIBANK A.Ş.
TURKLAND BANK A.Ş.

444 0 189

- VİMER'de vergi ile ilgili konularda danışma amaçlı sorulara yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre cevap verilmektedir.
- Bu hizmetten Türkiye'nin her yerinden sadece şehir içi arama ücreti ile yararlanılmaktadır.
- Bize Türkiye'nin her yerinden sabit telefonla 444 0 189'u; cep telefonlarından ise 0312 444 0 189'u çevirerek ulaşabilirsiniz.
- Hafta içi 09.00-19.00 saatleri arasında hizmet verilmektedir.

www.gib.gov.tr // 444 0 189

www.vergibilir.gov.tr